

Vantaan alueellinen ennakointimalli

Metropolian Value-tiimi

Elina Taponen

Value, projektipäällikkö, ;
Oppimisen kehittäminen ja palvelut, tiimivastaava
Elina.taponen@metropolia.fi

Nea Granlund

Projektisiantuntija, Value;
projektipäällikkö, Uutos-hanke (ESR)
Nea.granlund@metropolia.fi

Leena Unkari-Virtanen

Asiantuntija, Value;
dosentti, työnohjaaja, konsultti
linkedin.com/in/leena-unkari-virtanen-b8739168

Laurean Value-tiimi

(esittäytyy myöhemmin tässä esityksessä)

Jukka Laitinen
Mira Rajalakso

Vantaan Value-tiimi

Heli Okkonen
Projektipäällikkö

VALUE

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

 Metropolia

Tehtävänä oli rakentaa **ennakoinnin tietojohdamisen malli**, jonka avulla ekosysteemi **hyödyntää ja soveltaa ennakointitietoa** omassa toiminnassaan.

- **Työpajamalli** - yhteiskehittämisen ratkaisut
- **Ekosysteemin malli** ja ennakoinnin ratkaisut
- **Menetelmät ja työkalut** ekosysteemitasolla

Metropolia Ammattikorkeakoulu

- **Ennakointiosaamisen kehittäminen**
- **Mentoriohjelma**
- Ekosysteemimallissa osa:
Ennakointitiedon ja yhteiskehittämisen pohjalta kartoitetaan ja rakennetaan **uusia liiketoimintamahdollisuuksia.**

Laurea-ammattikorkeakoulu

Malli julkaistaan 06/2025.

VALUE

Lähtökohta: **tiedon** johtaminen ja **tiedolla** johtaminen

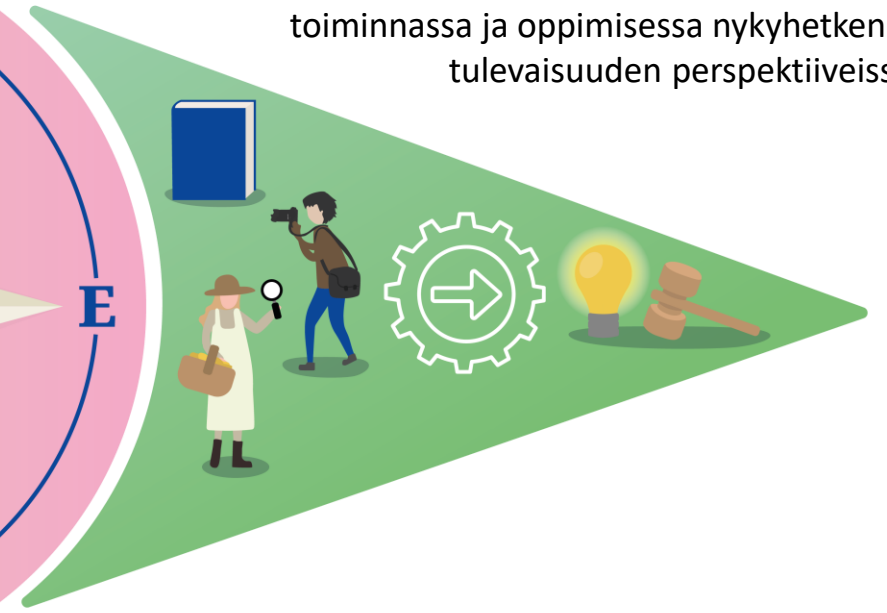
Ennakointitiedon johtaminen

Ennakointitietoa luodaan tunnistettuihin tarpeisiin jatkuvassa prosessissa, jossa eri näkökulmista luodetaan tulevaisuutta ja tulkitaan nykytilasta saatavilla olevaa tietoa päätöksenteon tueksi ja toiminnan suuntaamiseksi.

Ennakointitiedolla johtaminen

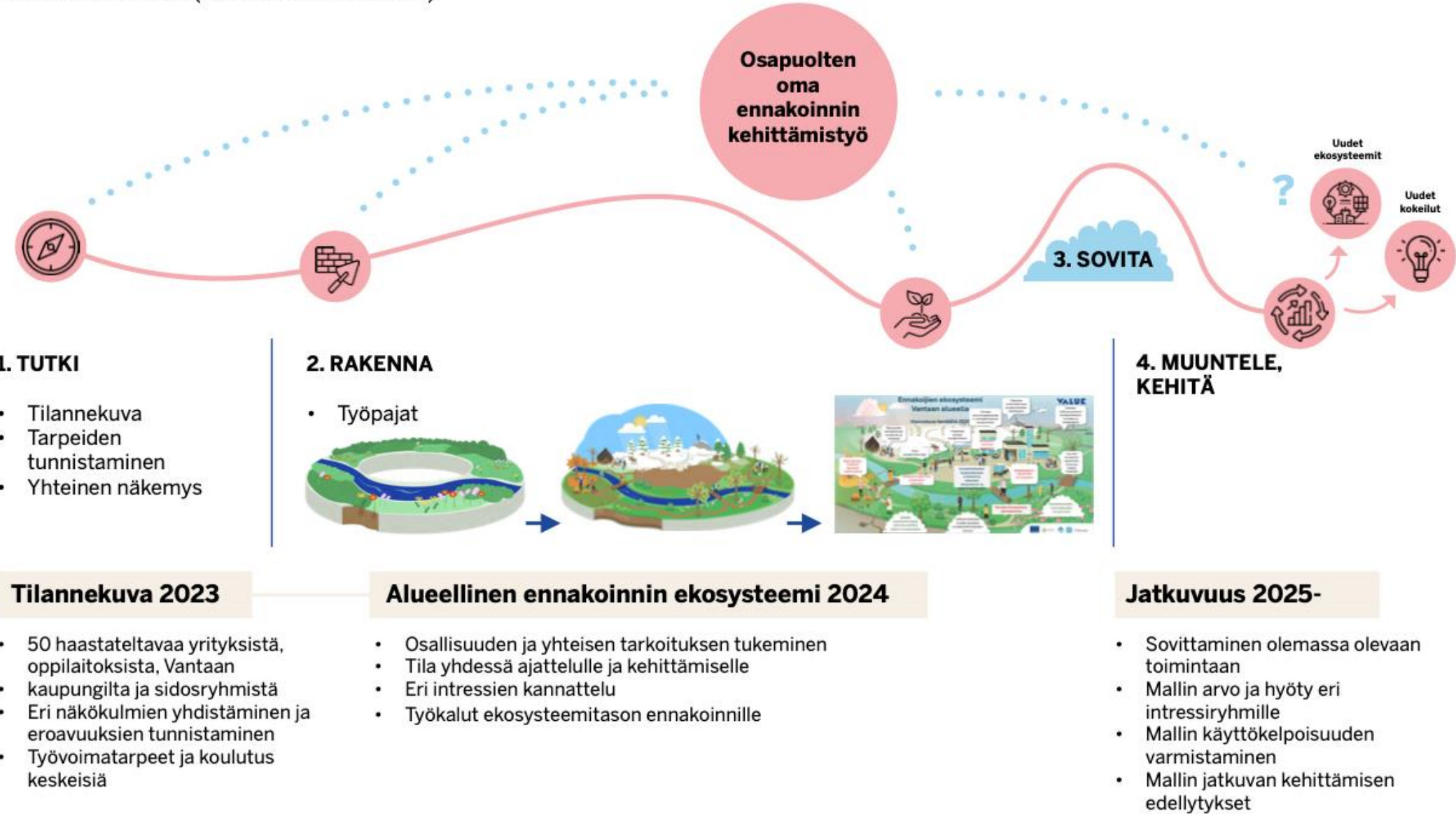
Tiedon järjestelmällinen hyödyntäminen organisaation hallinnossa, päätöksenteossa, toiminnassa ja oppimisessa nykyhetken ja tulevaisuuden perspektiiveissä.

VALUE

Kuva 1. Vantaan alueellisen ennakkoinnin ekosysteemin rakentamisen vaiheet (soveltaen Click innovation).

Kuva soveltaen CLICK innovation: Ekosystem Playbook

KUUSI TYÖPAJAA

Kehittämistyöllä
vankka teoriapohja
tulevaisuudentutkimuksessa
ja systeemiajattelussa.

Jokaisen työpajan teema
täsmennettiin analysoimalla
edellisen työpajan
keskusteluaineisto.

Avauksena työpajoissa
oli teemaan liittyvä alustus
sekä katsaus ilmiölähtöiseen
ennakoivaan TKI-toimintaan
Metropolia AMK:issa.

Yhdessä ajattelun
lähtökohdat

Ennakointitieto ja johtaminen:
tunnistettiin ennakoinnin ja tietojohdamisen
haasteet ja mahdollisuudet

Ennakointiprosessista
ekosysteemiksi

Ennakointitiedon tuottamisen malli:
muodostettiin modulaarinen ja regeneratiivinen
malli

Mahdollistajat:
Roolit ja odotukset

Toimijaroolit ja odotukset:
selvennettiin eri toimijoiden vastuut ja
osaamistarpeet

Käytännöt:
toimivat ratkaisut

Käytännön mallinnus ja jatkuvuus:
luotiin tapahtumamalli (vuosikello) ja tiedon
virtaamisen periaatteet

Valta, vastuut
ja osallisuus

Orkestrointi ja tulevaisuusvalta:
kuka johtaa ekosysteemiä, miten päätöksiä
tehdään ja miten kaikki voivat osallistua

Suhteet ja vuorovaikutus
ekosysteemin
perustana

Warm data lab:
Ymmärrys ennakointiekosysteemin inhimillisistä
ja kontekstuaalisista suhteista

ENNAKOINTIEKOSYSTEEMI SOVITTAA YHTEEN ERILAISIA INTRESSEJÄ

Hankkeen aineistot: alkuhaastattelut (N=50) ja työpajoissa syntyneet keskusteluaineistot

Toimijaryhmä	Muutostekijöissä korostuu	Erot muihin ryhmiin verrattuna
Oppilaitokset	- Osaamistarpeiden muutos ja koulutuksen joustavuus - Digitalisaation ja tekoälyn vaikutukset koulutukseen - Työhyvinvoinnin ja luovuuden merkitys	- Ilmiölähtöisyys ennakkoinnin lähtökohtana - Korostaa ennakointiosaamista ja ihmisten ajattelukykyä - Näkee haasteenaan koulutuksen reagointikyvyn hitauden
Yritykset ja työnantajat	- Yrittäjyyden ja alustatalouden nousu - Elämyshakuisuus myös työelämässä - Väestörakenteeseen liittyvät haasteet	- Huomio käytännön taloudellisissa ja työmarkkinoihin liittyvissä muutoksissa - Vähemmän kiinnostusta pitkän aikavälin trendeihin ja mustiin joutseniin
Vantaan kaupunki	- Monikulttuurisuus ja sen hyöty työvoiman saatavuuden turvaamisessa - Kaupunkisuunnittelu ja alueellinen kehitys - Turvallisuus ja rikollisuuden ehkäisy	- Korostaa kaupungistumista ja monikulttuurisuutta, kun jotkut yritykset näkevät nämä haasteina - Keskittyy paikallisiin ratkaisuihin, ei globaaleihin vaikutuksiin
Valtakunnalliset toimijat	- Valtakunnalliset ja globaalit trendit - Suomen kilpailukyky ja alueellinen eriytyminen - Kvanttiteknologian ja tekoälyn riskit	- Keskittyy kansallisiin ja maailmanlaajuisiin ilmiöihin - Tuo esiin pidemmän aikavälin strategisia riskejä

SYSTEEMINEN, ADAPTIIVINEN MALLI

– EKOSYSTEEMIN METAFORANA NIITTY

Ei hierarkiaa
Ei erikoistumista

Hajautettu äly ja ajattelu
Modulaarinen rakenne
Keskinäinen tiedonvaihto
Tasa-arvoinen tiedon saatavuus

Kytökset ja autonomia
Sopeutumisen strategiat
Olemassaoloa ylläpitävät valinnat

Mancuso, S. 2015. Kasvien vallankumous.

Systemisyys rakentuu kytköksistä

Ennakointia tehdään jo paljon

- Esimerkkeinä Vantaan EPAn toimialaennakointi ja ammattikorkeakoulujen ilmiölähtöinen ennakointi; yritysten ja organisaatioiden strategiatyö
- Yhteisiä kohteita: osaaminen, työvoima, uudet liiketoimintamahdollisuudet

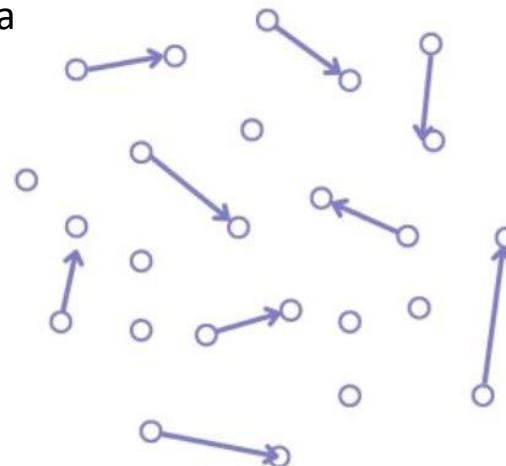
Toimijoiden ja tiedon kytkeminen

- **Orkestraattori(t)**: Vantaan EPA, Tikkurilan osaamiskampus, työvoimapalvelut...?
- **Skenaario-oppiminen** (Skenaario-Akatemia): täysi potentiaali irti skenaariotyöstä
- **Early warning**: nopea reagointi systeeminä
- **Työpajat, foorumit** säännöllinen mahdollisuus 'ajatella yhdessä'

Ekosysteemi tarvitsee työkaluja

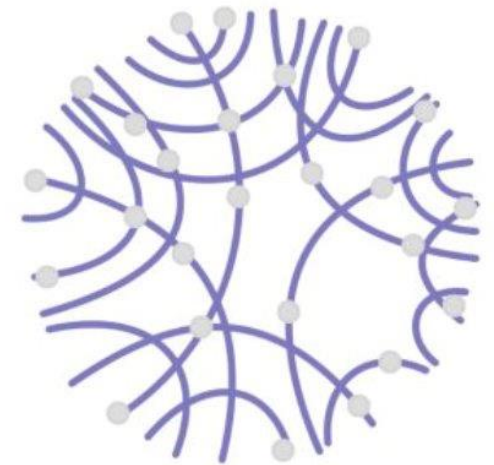
- **Kaksiosainen malli** – ennakointitiedon johtaminen ja ennakointitiedolla johtaminen kompleksisissa haasteissa
- **Vuosikello** – matalan kynnyksen mukaan tulo
- **Kompassi** – tarkoituksenmukaiset menetelmät
- **Koulutus** – ennakointiosaamisen lisääminen

Without Systems Thinking

Parts View
Linear Cause & Effect
Events & Outcomes
Static Snapshots

With Systems Thinking

Patterns View
Nonlinear Relations
Emergence
Systems Dynamics

Ennakoijien ekosysteemi Vantaan alueella

tilannekuva keväällä 2025

VALUE

Tikkurilan
osaamiskampus
ennakointitiedon
fasilitoijana

Vantaan
elinvoimapalveluiden
toimialakohtainen
ennakointityö

Vantaan
työllisyyspalvelut
ennakointitiedon
tuottajina ja
hyödyntäjinä

Metropolian
ilmiölähtöinen
ennakointi ja
hankkeet

Yrityksissä
syntyvä
ennakointitieto

Keskusteleva
'konklaavi'

Muut
ennakointitoimijat

Early warning –
hiljaisten
signaalien nopea
tulkinta

Skenaario-oppiminen
Skenaario-Akatemia

Ennakointitiedon
hyödyntämisen
prosessit ja rakenteet
ekosysteemi- ja
organisaatiotasolla

Väylävirasto eli
tietovirtojen
kunnossapito,
orkestraattori(t)

Laurean
ennakointi-
osaaminen,
koulutus,
tutkijat,
hankkeet

Tulevaisuusvalta –
moninaisuuden
turvaaminen

Selkeät
osallistumisväylät
tulevaisuustiedon
laadun turvaamiseksi

Jatkuva yhteistyö
muiden alueiden
ennakointitoimijoiden
kanssa

Ennakointiosaamisen
vahvistaminen

Vantaa ennakoi-
-sivusto
<https://business.vantaa.fi/fi/vantaa-ennakoi>

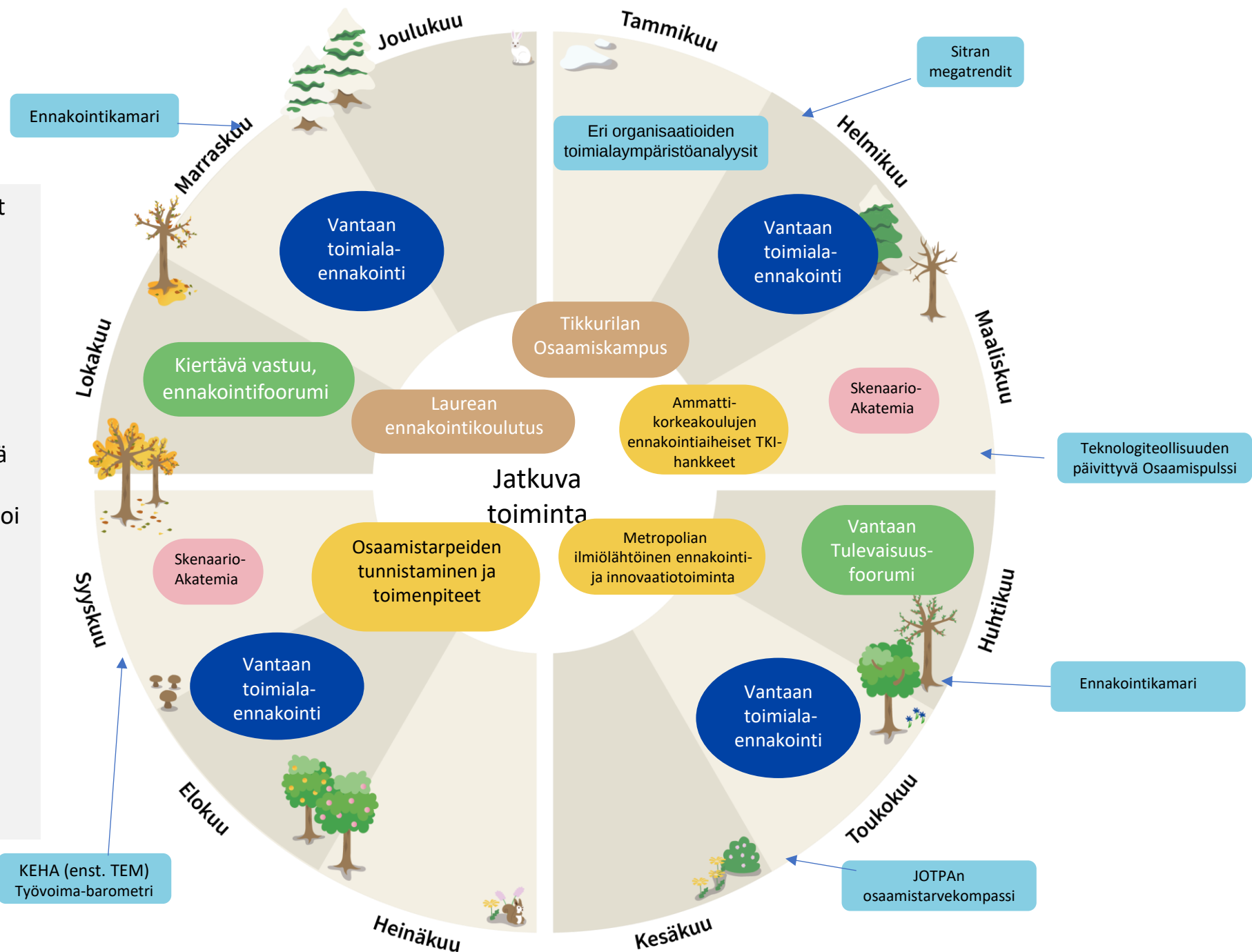
Vuosikello

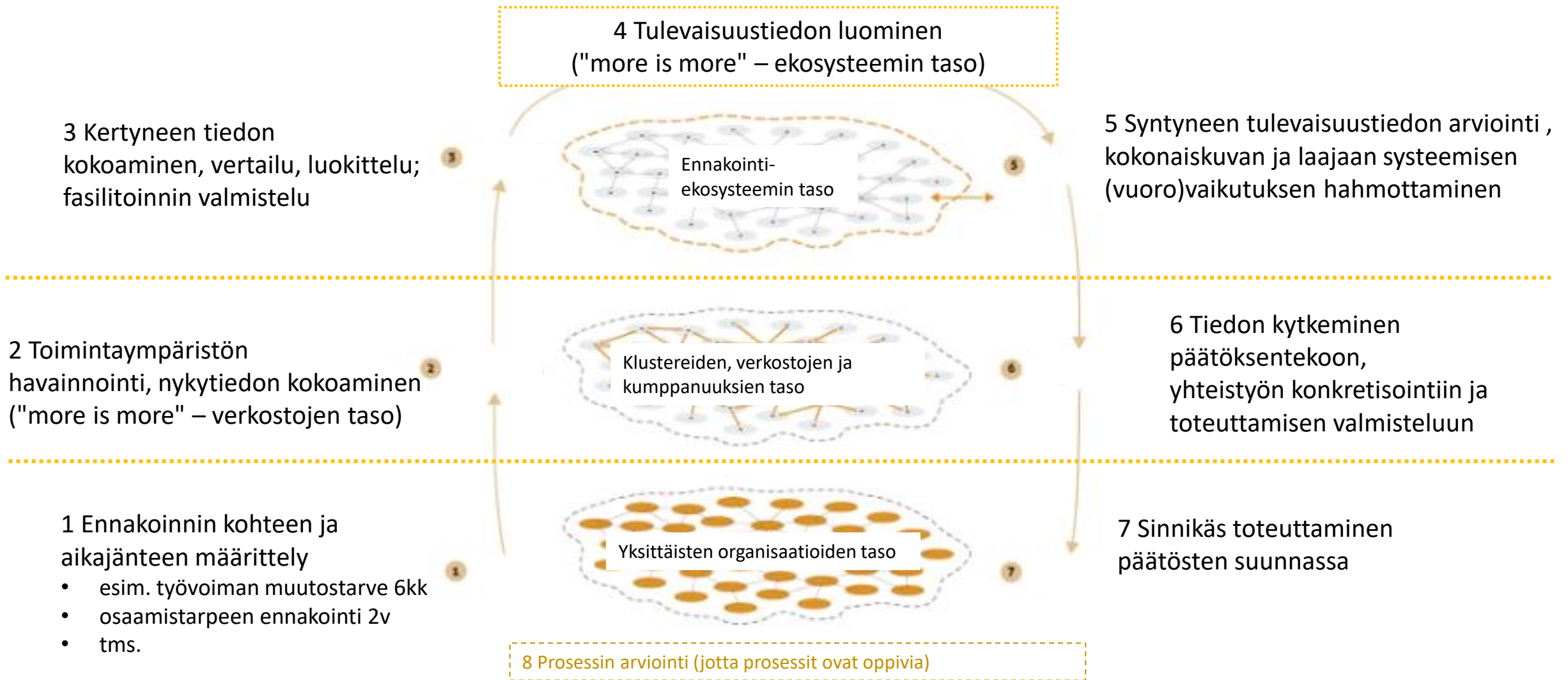
Monet alueelliset ennakointimallit ovat vuosikelloja.

Vuosikello tekee konkreettisesti näkyväksi yhteistyötä.

Vuosikelloa voi kehittää edelleen eräänlaisena ennakoinnin yhteistyön ”alustana”, joka näyttää ekosysteemin ennakoinnin kokonaisuuden ja jonka linkeistä voi liittyä mukaan haluamaansa avoimeen toimintaan.

Vuosikello on vielä luonnosvaiheessa.

Kjuva: Soveltaen <https://thinksid.org>

Ekosysteemi kompleksisten haasteiden ratkaisemisessa

Kompassi

Kompassi liittää
ennakoinnin tarkoituksen ja
menetelmät yhteen.

Se auttaa jäsentämään
ennakoinnin
ulottuvuuksia ja valintoja.

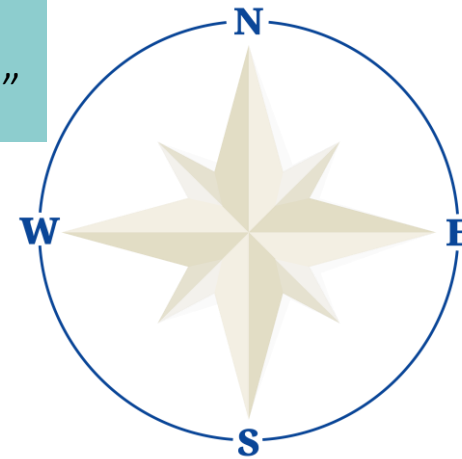
Kompassi auttaa tuottamaan
monipuolista ja eri intressejä
kannattelevaa
ennakointitoimintaa koko
ekosysteemin hyödyksi.

Asiantuntijapohjainen ennakointi "Tulevaisuus voidaan tietää"

- Klustereiden ennakointitoiminta
- Kerätään asiantuntijoiden näkemyksiä:
tiekartat, delphi-kyselyt
- Tukee pitkän aikavälin innovaatioita ja investointeja

Mallipohjainen ennakointi "Tulevaisuus voidaan tunnistaa"

- Tiedon tuotanto on ulkoistettu
- Laskennalliset menetelmät
Esim. väestörakenne, koulutuksen
aloituspaikat

Trendipohjainen ennakointi "Ennakoidaan tulevia kehityskulkuja"

- Seuraa ja tulkitsee trendejä
- Heikot signaalit,
muutosajurien seuranta
- Reagoi tunnistettuihin trendeihin

Avoin ennakointi "Tulevaisuuteen voidaan vaikuttaa"

- Laaja osallisuus ja paljon erilaisia näkökulmia
- Jatkuva toimintaympäristön skannaus
- Ymmärrykseen perustuva tulkinta,
esim. alueiden turvallisuus
- Lyhyen aikajänteen innovaatiot

Skenaario-oppiminen - Skenaario-Akatemia

Monipuolisten tulevaisuuskuvien luominen ja hyödyntäminen

Tarve: alueen toimijat monipuolisesti mukaan systemaattiseen skenaariotyöhön (myös mm. pk-yritykset ja opiskelijat)

- Polkujen luominen tulevaisuuskuvasta nykyhetkeen päätöksenteon tueksi
- Osaamistarpeiden tunnistaminen ja koulutusratkaisujen kohdentaminen
- Tulevaisuuden osaamisen simulointi ja kehittäminen työpaikoilla, adaptiivinen osaaminen – [skenaario-oppiminen](#)
- Uudet innovaatiot ja yhteiset kehittämishankkeet

Tikkurilan osaamiskampus vuorovaikutusfoorumina, jossa yritykset tuovat matalalla kynnyksellä omia kehitystarpeitaan esille ja vaikuttavat koulutusratkaisuihin.

VALUE

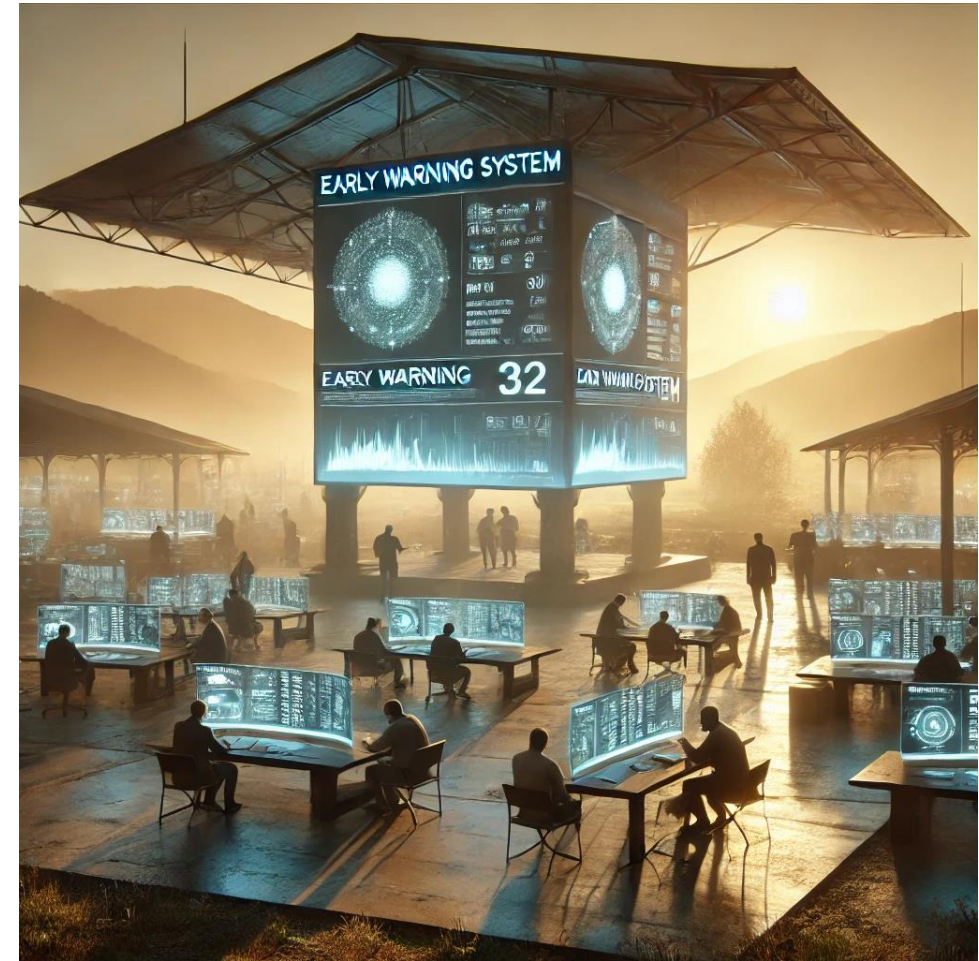

Kuva generoitu Ain avulla Value-hankkeen aineistosta

Early warning - ja systeemikartta

Yrityksissä ja organisaatioissa tehdään jo paljon ennakointia vuositasonla. Value-hankkeessa tunnistettiin tarve nopeiden muutosten tunnistamiselle ja tuelle niihin reagointiin.

- Early warning tarkoittaa hiljaisten signaalien ja nopeiden, laajasti vaikuttavien muutosten (mustien joutsenten) seurantaa
- Antaa nopeasti havaittavia signaaleja yrityksille esimerkiksi työvoiman saatavuudesta, uusista osaamistarpeista ja rekrytointitrendeistä
- Myös koulutusorganisaatiot ilmaisseet tarpeen lyhyen aikajänteen ennakointiin ja nopeaan reagointiin

Kuva generoitu Ain avulla Value-hankkeen aineistosta

VALUE

VALUE - vaikuttava ennakointitieto

Osapuoli	Ekosysteemin hyödyt ennakoivaan strategiseen johtamiseen kompleksisissa haasteissa
Yritykset	• Muutostekijöiden ennakointi elinvoiman tukena, myös rekrytoinnit, osaamisen sopeuttaminen • Lähiajan osaamistarpeiden tunnistaminen, koulutustarjontaan vaikuttaminen • Uudet innovaatiot, hankeyhteistyö
Koulutus-organisaatiot	• Joustavia ja houkuttelevia koulutusmalleja – myös yrityksissä tapahtuvaan oppimiseen • Ajantasaista tietoa työelämästä ja työelämälle • Parempi opiskelijoiden työllistyvyys
Vantaan kaupunki	• Työmarkkinoiden, kasvun ja disruption ennakointi • Koulutustarjonnan yhteensovittaminen • Vaikuttavat tukitoimet mm. klustereiden kautta yrityksille • Kestävät poliittiset päätökset

Aikaa ajatella yhdessä
tekoälyn hahmottelemana

Euroopan unionin
osarahoittama

AMMATTIKORKEAKOULU
University of Applied Sciences

LAUREA-TIIMI

Jukka Laitinen, hankeasiantuntija

Mira Rajalakso, projektipäällikkö

VASTUU: työpaketti 2

Alueellisen ennakointijärjestelmän osaamis- ja tietoperustan luominen

TP 4: Kartoitetaan ja rakennetaan uusia liiketoimintamahdollisuuksia

VALUE

Ennakoijien ekosysteemi Vantaan alueella tilannekuva keväällä 2025 Liiketoiminnan näkökulma

VALUE

Tikkurilan
osaamiskampus yritysten
ja oppilaitosten välisen
yhteistyön
koordinaattorina

Vantaan
työllisyyspalvelut
ennakointitiedon
tuottajina ja
hyödyntäjinä

Vantaan
elinvoimapalveluiden
toimialakohtainen
ennakointityö

Metropolian
ilmiölähtöinen ennakointi ja
hankkeet uuden liiketoiminnan
synnyttäjänä yritysysteistyön
kautta

Yrityksissä syntyvä
ennakointitieto ja
sen dokumentointi

Keskustelut verkossa
ja kasvokkain

Ulkoisen rahoituksen
hyödyntäminen uuden
kehittämisessä

Early warning –
hiljaisten signaalien
hyödyntäminen
liiketoiminnan
uudistamisen sytykkeinä

Skenaariot-oppiminen
(Skenaario-Akatemia)
yritysten apuna uusien
liiketoimintaratkaisujen
ideoimisessa

Ennakointitiedon
hyödyntämisen
prosessit ja rakenteet
ekosysteemi- ja
organisaatiotasolla

Vantaan
elinvoimapalvelut
luomassa edellytyksiä
liiketoiminnan
kehittämiseksi

Laurean ennakointi-
osaaminen, koulutus,
tutkijat ja hankkeet
yritysten tukena
liiketoiminnan
kehittämisessä

Ennakointiosaamisen ja
tulevaisuusajattelun
vahvistaminen yrityksissä

Joukkoistamisen
hyödyntäminen
tulevaisuuden ratkaisujen
kehittämisessä

Uskallus tehdä
yhteistyötä toisten
yritysten kanssa

Yhteistyö muiden alueiden sekä
maakunnallisten ja kansallisten
ennakointitoimijoiden kanssa

MOOC-kurssi

Laurea Smart

Ennakointi toiminnan suunnittelussa

Haluatko kehittää organisaatiosi suunnitteluprosessia ja varautua tulevaisuuden haasteisiin? Kurssimme auttaa sinua määrittelemään keskeiset ennakointiin liittyvät käsitteet ja ennakointityön tavoitteet. Kurssilla opit käyttämään ennakointimenetelmiä, jotka tukevat organisaatiosi toimintaa ja auttavat sinua liittämään ennakointitiedon strategiseen päätöksentekoon. Ota tulevaisuus haltuun ja vie organisaatiosi uusiin ulottuvuuksiin.

- Kaikille aloille soveltuva (monialainen), Kauppa, hallinto ja oikeustieteet
- Aikataulutettu verkko-opiskelu
- Toteutusaika: 01.12.2024 - 15.06.2025
- 34 paikkaa jäljellä
- Ilmoittautumisaika: 28.11.2024 - 11.05.2025

0,00 € [LISÄÄ OSTOSKORIIN](#) [Lisää suosikkeihin](#)

Tutkinto, johon opinto kuuluu Laureassa: Laurea täydentävä osaaminen, amk-tutkinto (TOY2), Yhteiset opinnot	Koulutuksen laajuus: 1 opintopistettä	Pääasiallinen opetuskieli: suomi
Koulutuksen taso: AMK	Sijainti: Laurea Verkkokampus	Ilmoittautumistilanne: 64 / 98

Tietoa koulutuksesta

Sisältö

Opintojakso sisältää kaksi moduulia: – Taustaa tulevaisuusajattelusta ja ennakoinnista – Ennakointimenetelmien soveltaminen

Molemmissa moduulit sisältävät tekstiosuuksia, videoita sekä linkkejä aihetta käsitteleviin tiedostoihin. Kunkin otsikoidun alaluvun lopussa on monivalintatehtävä, jotka tulee suorittaa hyväksytysti, jotta pääsee jatkamaan seuraavaan lukuun. Monivalintatehtävillä korostetaan asioita, jotka olisi hyvä tuntea, kun perehtyy ennakointiin. Jokaista monivalintatehtävää on mahdollisuus suorittaa niin monta kertaa, että kaikki vastaukset ovat oikein ja pääsee seuraavaan osioon.

VALUE

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

 Metropolia

Puhetta ennakoinnista-videot

[Laurea MediaSpace](#)

VALUE

PUHETTA ENNAKOINNISTA -
MIKSI YRITYSTEN KANNATTAA ENNAKOIDA?

Euroopan unionin
rahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

LAU
REA

Metropolia

VALUE

PUHETTA ENNAKOINNISTA -
MITEN ENNAKOINTI KANNATTAA TARTTUA
PK-YRITYKSISSÄ?

Euroopan unionin
rahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

LAU
REA

Metropolia

VALUE

PUHETTA ENNAKOINNISTA -
JÄRJESTÖJEN TEHTÄVÄ ENNAKOINTITYÖ

Euroopan unionin
rahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

LAU
REA

Metropolia

VALUE

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

LAU
REA

Metropolia

Ennakoinnin hyödyntäminen liiketoiminnan kehittämisessä-työpaja

Artikkeli:

[Laurea Journal Ennakoinnin hyödyntäminen liiketoiminnan kehittämisessä](#)

🔊 Ota koko liiketoimintapotentiaali käyttöön!

Ennakoinnin hyödyntäminen liiketoiminnan kehittämisessä-tai
Perjantai, 7.2.2025 klo 8.30 – 12, Laurean Tikkurilan kampus

◆ Ennakointi auttaa yrityksiä tunnistamaan muuttuvan toimintaympäristön uhkia ja mahdollisuuksia, lisää ymmärrystä asiakkaiden tarpeista ja tuo ideoita innovoinnin tueksi. Ennako sisällyttäminen strategisen liiketoiminnan suunnitteluun parantaa yritysten kannattavuutta ja markkina-arvoa.

◆ Laurea-ammattikorkeakoulun järjestämässä tapahtumassa 1 ennakointimenetelmiin ja opit soveltamaan niitä strategisen liiketoimintasuunnittelun apuna.

VTT:n ennakointitiimin päällikkö [Antti-Jussi Tahvanainen](#) avaa puheenvuorossaan ennakoinnin mahdollisuuksia tulevaisuuden muotoilun työkaluna. Laurean tutkija, futuristi [Sanna Ketonen](#) liiketalouden lehtori [Minna Pura](#) pureutuvat vuorostaan ennall liiketoiminnan strategisena työkaluna ja konkreettisen työpaja Laurean ennakoinnin asiantuntija Jukka Laitisen fasilitoimana osanottajat pääsevät tutustumaan ennakointimenetelmiin.

📢 Ilmoittautuminen käynnissä, tule mukaan!

Ilmoittautuminen ja ohjelma: <https://lnkd.in/dMhad-TX>

BUSINESS VANTAA
2,633 followers
1mo • 🌐

◆ [Laurea University of Applied Sciences](#) osana VALUE-hanketta järjestämässä Ennakoinnin hyödyntäminen liiketoiminnan kehittämisessä -työpajassa päästiin perjantaina 7.2. perehtymään ennakointiosaamisen ja tulevaisuusajattelun hyödyntämiseen liiketoiminnassa. Tapahtuma tarjosi osallistujille arvokkaita näkemyksiä ja konkreettisia työkaluja tulevaisuuden muotoiluun.

◆ Ennakointi ei ole vain suuryritysten työkalu, vaan myös pk-yritykset voivat hyödyntää sitä liiketoimintansa kehittämisessä. [VTT:n Antti-Jussi Tahvanainen](#) käsitteli tapoja, joilla tulevaisuusajattelua voi tuoda yrityksen toimintaympäristöön ja hyödyntää ennakkointia ajattelutapana ja johtamisenetelmänä.

◆ Futuristi [Sanna Ketonen-Oksi](#) ja liiketalouden lehtori [Minna Pura](#) kertoivat ennakoinnista strategisena välineenä ja esittelivät yrityksille tarjolla olevia ennakoinnin resursseja.

◆ Konkretiaa osallistujille tarjosi myös tutustuminen ennakointimenetelmiin, joita voi soveltaa yrityksen strategisen liiketoimintasuunnittelun apuna. Työpajassa perehdyttiin niin Sense-Breaking- ja DEFT- menetelmiin kuin myös skenaariotyöhön.

Kiitos Laurealle erinomaisesta työpajasta! 🙌

[Laurea University of Applied Sciences VTT Mira Rajalakso](#) #eakr #EUosaraioittama #Vantaanennakoi

Show translation

VALUE

Euroopan unionin
osaraioittama

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

 Metropolia

KIITOS!

Metropolian ja Laurean tiimit